

Відгук

на дисертаційну роботу Руденка В.А. «Порівняльна продуктивність зимуючих і ярих сортотипів гороху залежно від норми висіву у Південному Степу України» представлену на здобуття наукового ступеню доктора філософії за спеціальністю 06.01.09 – рослинництво

Південний Степ України, де клімат характеризується посушливістю, мало відповідає біологічним потребам гороху. Втім повністю відмовиться від цієї культури у даному регіоні теж недоцільно, зважаючи на роль цієї культури у виробництві рослинного білка і поліпшенні родючості ґрунту. Тому науковці вже тривалий час займаються пошуком альтернативи гороху. Пропонували замінити горох нутом, або чиною, спробували збільшити площі сої, збільшити посіви гороху на зелений корм і т. ін. Але реально ефективним засобом продовження горохосіяння виявилось впровадження зимуючих горохів, які за рахунок перенесення вегетаційного періоду на осінь, встигають до настання посушливого періоду сформувати генеративну частину урожаю.

Зимуючі сорти гороху існують вже понад 20 років, але технологія їх до цього часу не опрацьована і виробничники, в основному, користуються технологією ярого гороху. Тому дослідження В.А. Руденка, які він провів в умовах Південного Степу, мають високий рівень актуальності, бо вони вперше спрямовані на оптимізацію густоти рослин зимуючого гороху.

Цікавим елементом дослідження є включення до програми трьох сучасних сортів європейської селекції, на яких вивчено доволі широкий спектр норм висіву.

Позитивом роботи є також включення до програми комплексу супутніх досліджень, які розкривають закономірності формування урожаю зимуючих горохів. Серед таких досліджень треба відзначити ретельне вивчення фотосинтетичних показників нової культури, а також глибокий аналіз показників водного режиму ґрунту.

Справжньою родзинкою роботи є невеликий розділ, в якому автор одним з перших в українській науковій літературі зробив спробу показати роль зимуючих горохів у поліпшенні вуглецевого балансу за рахунок подовження строку зайнятості поля.

Висновок, до якого прийшов пошукач, цілком справедливий і виникає з результатів досліджень: норма висіву зимуючого гороху має бути обмежена 0,7-0,9 млн. насінин на 1 га, що забезпечує кінцеву густоту травостою на рівні 50-60 рослин на 1 м². Навіть в гостропосушливих умовах автор одержав урожай на рівні 2-2,5 т/га зерна.

Уважне знайомство з роботою дозволяє побачити наявність певних недоліків, серед яких можу відзначити такі:

- включення до програми дослідження одного елемента технології;
- норма висіву – це вузькувате. Напрошується у комплексу з нормами висіву також строки сівби;
- горох зимуючий – це культура з високим потенціалом конкурентоспроможливості по відношенню до бур'янів. Автор приділив певну увагу цьому питанню, але саме дослідження виглядає спрощено, без порівняння з якими формами і заглиблення до груп бур'янів;
- навряд чи можна було очікувати суттєву відмінність варіантів досліду показниками якості зерна, а відтак і дослідження ці виглядають зайвими.

Безумовно, що відзначені негативи не руйнують основний висновок, вони мають більше характер зауважень, але не критичні і тому не впливають на загальний позитивний висновок – дисертаційна робота В'ячеслава Андрійовича Руденка відповідає вимогам, які існують, вона високо актуальна, методично витримана, практично цінна своїми рекомендаціями, окреслює доцільні напрямки подальшій досліджень і тому їх автор заслуговує присудження наукового ступеня доктор філософії із спеціальністю 06.01.09 – рослинництво.

Доктор с.-г. наук
ст. наук. співробітник
Інженерно технологічного
інституту «Біотехніка»

В.В. Гармашов В.В. Гармашов

*Підпис старшого наукового співробітника
Інституту «Біотехніка», В.В.Гармашова,
засвідчую, вчений секретар Інженерно
технологічного інституту «Біотехніка»*

В.Я.Ходорчук В.Я.Ходорчук